

Pabaltijo tautų vėliavos St. James's bažnyčioje

Paminėti trėmimai

Londone dirbanti Baltų Taryba surengė Pabaltijo tautų žmonių trėmimų Sibiran paminėjimą. Nugalėję požeminio streiką bei kitus Londono centro pasiekimo keblumus, Piccadilly esančioje mažytėje St. James's bažnytelėje susirinko arti 200 žmonių. Jų tarpe matėsi diplomatai bei pabaltiečių prieteliai.

Religinę dalį pravedė Croydono St. Peter's vikaras Stephen Knowers. Maldos kalbėtos angliškai, latviškai ir estiškai, o senukas kun. J. Sakevičius lietuviškai kreipėsi į Švč. Panelę Mariją. Savo pamoksluose kunigai perdavė mintis apie žiauriosius trėmimus. Jų žodžiai sudarė vaizdą: 650000 pabaltiečių, viena dešimtoji tų kraštų gyventojų, buvo ištremti rusų okupantų bei sovietų santvarkos. Daug tremtinių žuvo nepernešdami žiauraus klimato bei gyvenimo sąlygų ir nežmoniško budelių elgesio, kuris nesiskaitė su gyvybėmis. Esminis klausimas kabojo: už ką trėmė, už ką? O visas pasaulis tylėjo, pataikavo. Mes, išeivija, pirmiausiai pergyvenom širdgėlą dėl prarastos tėvynės, dėl kenčiančių šeimų. Kartu su širdgėla įsigalėjo ir nevilties jausmas, nežinojome kas mūsų laukia, negalėjome pramatyti ateities. Dabar, kai mūsų kraštai išsilaisvino iš sovietų vergijos, dar jaučiame giliai padarytas žaizdas, bet prieiname prie nuomonės, kad reikia atleisti, kaip Kristus atleido mirdamas ant kryžiaus. Taip, mieli rusai, NKVD, KGB ir visi kiti, kurie skriaudėt mus, kankinote ir žudėte mūsų žmones, už visa tai mes jums atleisime, bet nepamiršime. Nepamiršime ir minėsime tuos įvykius kiekvienais metais jau vien dėl to, kad pasaulis neprarastų pagrindinių žmogaus teisių sąvokos.

Minėjimą pajvairino stipri koncertinė dalis. Atskiromis kalbomis dainavo jungtinis pabaltiečių choras, kurio lietuviškai atliktą *Malda už tėvynę* dirigavo latvis Leslie East. Estai Sigrid Kuulman smuiku ir Madis Kari klarineta pagrįjo Mozartą, o latviai Leslie East pianinu ir Kristine Blau mane violončele H. Pavasars *Meditaciją*. Lietuvis Petras Geniušas pianinu meistriškai atliko Wagnerio-Liszto *Isoldes*

Liebestod. Vargonavo St. James's bažnyčios vargonininkas Ian Watson.

Padėka Rev. Donald Reeves už leidimą pasinaudoti jo prižiūrima bažnyčia.

ELR

Darbštuoliai, neveiklūs ir kritikuojantys

Visuomeninėje veikloje ir net paprastuose žmonių susibuvimuose pastebėsime, kad asmenys skirstosi į tris ryškias grupes: darbštuolius, neveiklius ir viską kritikuojančius.

Pirmojoje grupėje matysime darbštuolius darbininkus, it skruzdės nešančias po žabelį į skruzdėlyną, visad veikiančius ar tai didesnę ar mažesnę darbą, nesustojančius poilsui, nepaisančius savo sveikatos nei nervų. Jie

jaučia pareigą sąžiningai atlikti užsidėtus darbus ir, žinoma, juos atlieka, o jiems visi tik ir krauna.

Antrąją grupę sudaro neveiklūs, pasyvūs nariai. Juos galima patapsnuoti vien už tai, kad jie bent atsilanko į parengimus. Įjungti juos į veiklos darbus neįmanoma, nes moka išvengti siūlomų pareigų ir tam atranda daugybę pasiteisinimų: šeima, atostogos, amžius, sveikata, futbolas, ir taip be galo. O įsidrąsinę ir taip atsikerta: matai, atėjau, aš ištikimas rėmėjas, tad didžiuokis ir džiaukis matydamas mane - juk aš netrukdu tau dirbti ir dar pritariu tavo darbams. Tu dirbk, aš tau paplosiu, bet nesikreipk pagalbos - aš visiškai neturiu laiko!

Trečioji grupė nedalyvauja veikloje, nepajudina nei piršto, bet turi kone didžiausią burną. Jie pakritikuos kiekvieną darbštuolių veiksmą ir, persijavę per tankiausią sieta, visuomet ir visur suras įvairių blogybių. Jie, lyg pasaulio galo pranašai, teigia, kad veikiama blogai ir jei toji veikla nepasikeis, tai bus padaryta nepaprasta žala, organizacija sužlugs ir pražus viskas, kas buvo įsigyta. Jie net stebisi, kad darbštieji jų patarimų neklauso.

Kiekvienas turėtų pažvelgti, kuriai tų trijų grupių priklausome ir sąmoningai įvertinti priklausomumą, o sąžinei nerimaujant - pereiti į kitą. Įvertinti galima ir sekančiai:

Miestų aikštėse ir kitur didvyriams yra statomi paminklai, bet ar kas matė bent vieną paminklą pastatytą kritikuojantiems? Ne!

Pasyvieji gal neturi talento ar veržlumo, bet nori bendrauti. Neišskiriamai ir jiems tarnaujame ir juos turime išlaikyti savo tarpe. Jei po kurio laiko pasisektų įtraukti į veiklą, tai jau būtų sėkmė.

Darbštieji yra pamatas ant kurio laikosi visas pastatas. Perkelkime joje esančius į antrąją ar trečiąją grupę ir ką mes gausime? Nuostolį! Neveikliams nebus kur prisiglausti, kritikams ką kritikuoti. Nebus nei organizacijos, nei veiklos.

Sprendimas turėtų būti lengvas.

JM

Cardiffo 'fiesta'

Šio mėnesio 15-16 dienomis į Cardiffą buvo susirinkę Europos valstybių ir vyriausybių vadovai, lydimi gausaus patarėjų būrio ir margos žurnalistų minios. Susirinkimas žymėjo Jungtinės Karalystės pusės metų prezidentavimo Europos Sąjungoje kulminaciją ir kartu pabaigą, o Valijos gyventojams siūlė gerą progą save parodyti ir šiek tiek užsidirbti.

Cardiffo Europinė Taryba nuo anksčiau vykusių išsiskyrė pirmiausia tuo, kad po ilgesnio laiko nepriėmė svarbesnių ES integraciją gilinančių direktyvų. Valijos sostinėje valstybių vadovai daugiau diskutavo apie dabartinę ES būklę ir žvelgė į ateitį. Gal dėl tos priežasties šįkart į Europinę Tarybą nebuvo kviešti asocijuotų valstybių vadovai, taigi neturėjome svečių ir iš Lietuvos. Cardiffo darbo stebėti buvo nuvykę tik Londone akredituoti Lietuvos diplomatai - Trečioji sekretorė Vaida Miklovaitė ir šių eilučių autorius.

Ką sužinojome?. Istoriniais pavadinami britų Prezidentavimo metu startavęs vieningos Europos valiutos - 'euro' projektas ir ES išsiplėtimas į Vidurio ir Rytų Europą. Jungtinė Karalystė artimiausiu laiku dar nesiruošia savo solidaus 'svaro' pakeisti naujuoju 'euro', tačiau daugelis Cardiffe pastebėjo Premjero Tony Blair gyvą susidomėjimą naujosios valiutos sėkme, nes tai būsią naudinga pirmiausia pačiai Jungtinei Karalystei.

Apie mus dominantį Sąjungos išplėtimą Cardiffe kalbėtai mažai, naujienų šiame fronte dar mažiau. Konstatuotas faktas, kad išplėtimas prasidėjo, kad 6-ios deryboms pakviestos valstybės (Čekija, Estija, Lenkija, Slovėnija, Vengrija ir Kipras) jau atliko Bendrijos įstatymų rinkinio (taip vadinamo *acquis*) 7 skyrių peržiūrą. Tuo tarpu kitoms kandidatėms, tame tarpe ir Lietuvai, tokia peržiūra tik prasidėjo. Derybų procesas vargu ar paspartės artimiausiu laiku, nes Europos Sąjunga prieš priimdama naujus narius dar turi sutarti dėl vidinių reformų: kaip skaičiuoti balsus, kaip dalintis biudžetą, kaip sumažinti išlaidas žemės ūkiui ir atsiliekančioms šalims paremti. Lietuva stengsis išnaudoti palankią pauzę ir, paspartinusi pasiruošimo tempus, atkakliai siekti jau nuo šių metų pabaigos pradėti derybas dėl stojimo į ES.

Į Cardiffą susirinkę Europos valstybių lyderiai nuogastavo, kad gausybės įstatymų ir direktyvų reguliuojama Europos Sąjunga tampa vis mažiau suprantama paprastam piliečiui, svetimėja. ES prestižui gelbėti buvo siūloma priimti mažiau bet geresnių įstatymų, siekti didesnio

AMBASADOS SKILTIS

atvirumo, platesnio Interneto galimybių panaudojimo, ieškoti kontakto su jaunąja karta. 'Kliuvo' ir Komisijai už jos nerangumą ir neefektyvumą.

Paradoksalu, tačiau apie didesnę atvirumą postringaujančius valstybių vadovus nuo paprastų žmonių Cardiffe saugojo geležinės užtvartos ir reiklų policininkų kordonai. Tik Premjeras Tony Blair retsykliais ištrūkdavo į minią rankų paspausti, tuo tarpu kiti jo kolegos ramiai sau sėdėjo savo 'drambliaus kaulo bokšte' (t.y., Cardiffo miesto rotušėje). Jei ne šventiškas miesto papuošimas ir vakarinis fejerverkas, vargu ar valiečiai būtų pastebėję, kad jų sostinėje lankosi garsiausi Europos vyrai ir moterys. Net žurnalistai, nuvežti parodyti įstabios Cardiffo įlankos, buvo atskirti nuo vietinių gyventojų ir linksminosi už aklinos tvoros, akylų sargų prižiūrimi. Apmaudu, nes dėl to svetingiems Cardiffo gyventojams neteko nei švente pasidžiaugti, nei teisėtai užsidirbti. Ausyse vis dar skamba gaudžiai komiškas vieno itališko restorano savininko balsas tuščioje Cardiffo senamiesčio gatvėje: *'Tik pagalvokite - 3000 žurnalistų! Kur jie? Nei vieno nemačiau. Mokesčius surinko, fejerverkus laidė, o klientų nedavė.'*

Žinutės trumpai

Antradienį, birželio 23 d. savo viešnagę Londone baigė 12 Lietuvos viceministrų ir ministerijų sekretorių. Pagal Britų tarybos paruoštą programą aukštiems lietuvių valdininkams suteikta galimybė pagilinti vadybos ir kadro politikos žinias, susipažinti su valstybinių įstaigų Jungtinėje Karalystėje administravimu. Tai jau antra tokia grupė. Pirmoji, vadovaujama Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro Kęstučio Skrebio, Londone lankėsi gegužės pabaigoje.

P. Geniušas skambina trėmimų minėjime St. James's bažnyčioje

Žinutės trumpai (tęsinys)

Birželio 25-26 d.d., pakeliui iš Pekino, Londone stabtelėjo Užsienio reikalų viceministras Rokas Bernotas ir URM Azijos, Afrikos ir Okeanijos šalių skyriaus vedėjas Dainius Kamaitis. Lietuvos diplomatai, lydimi ambasadoriaus J. Paleckio apsilankė Didžiosios Britanijos Užsienio reikalų ministerijoje (FCO), su Vidurio Europos, o taip pat Rytų departamentų vadovais aptarė Rusijos, Baltarusijos, Latvijos aktualijas.

Lietuvai paskirtas naujas Jos Didenybės ambasadorius. Prieš išvykdamas į paskyrimo vietą, naujasis ambasadorius Christopher Robins apsilankė Lietuvos ambasadoje Londone, susipažino su lietuvių diplomatais, su kolega Justu Paleckiu apžvelgė Lietuvos ir Didžiosios Britanijos santykius. Jo Ekscelencija Ch. Robins Vilniuje pakeis savo kadenciją baigiantį Thomas Macan.

Ambasadorius Justas V. Paleckis liepos 27-31 d.d. vyks į tradicinį Lietuvos diplomatinių ir konsulinių atstovybių vadovų pasitarimą Vilniuje. Numatyti susitikimai su Respublikos Prezidentu, Ministru Pirmininku, Užsienio reikalų ministru, Seimo nariais; ruošiamasi platesniai diskusijai aktualiais užsienio politikos klausimais.

Į Britaniją atvyksta Lietuvos moterų choras 'Liepos', kuris pakviestas dalyvauti Llangollen (Valija) vykšančiame tarptautiniame chorų konkurse. 'Liepos' - aktyviai koncertuojantis mėgėjų choras, propaguojantis lietuvišką muziką Lietuvoje ir užsienyje, koncertų salėse ir televizijoje. Choras jau yra pelnęs apdovanojimų tarptautiniuose festivaliuose. Llangollen jis pasirodys liepos 11 d. Yra tikimybė, kad 'Liepos' atvyks pakoncertuoti į Sodybą.

Audrius Brūzga, patarėjas

Bažnytinė parama Lietuvai

Dvimėnesinis katalikų laikraštis *Mirror* birželio mėn. leidinyje pateikė 1997 m. sąmatą apie *Aid to the Church in Need* teikiamą bažnytinę paramą įvairiems kraštams pasaulyje. Daugumoje parama yra ganytojiška, bet taip pat padedama pastatyti ar išlaikyti bažnyčias ir kitus religinio pobūdžio institutus.

Pereitais metais iš viso surinkta \$68851185 aukų. Iš 17 labdarinių šalių duosniausi buvo vokiečiai - \$18540087.

Kasmet peržiūrima apie 10000 labdaros projektų ir

Lietuvos katalikų bažnytinei veiklai buvo suteikta \$1046434 parama.

Labdaros adresas: Aid to the Church in Need, 1 Times Square, Sutton, Surrey SM1 1LF. Tel: 0181 642 8668.

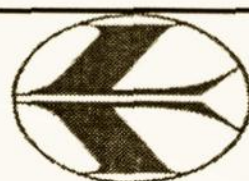
Įvairenybės

'Švarus' benzinas

Sekančių metų gale įsigalios įstatymas, pagal kurį Britanijoje bus uždrausta naudoti benziną su švino priedu. Įstatymas paremtas mokslininkų pareiškimu, kad automobilių motorų išmetamas švinas teršia gamtą ir yra kenksmingas žmonėms. Milijonai automobilių turės būti pritaikyti 'žaliajam' kurui, kas pareikalaus didelių išlaidų.

Tuo tarpu Naujosios Zealandijos vyriausybė svarsto galimybę pakeisti ten jau įgyvendintą 'žaliojo' kuro įstatymą. Nauji mokslininkai teigia, kad 'žaliasis' kuras turi daug daugiau nuodingų priemaišų, labiau teršia aplinką ir yra kenksmingesnis.

Lithuanian

Airlines

NEW SUNDAY SERVICE

Monday, Tuesday, Wednesday, Friday, Saturday, Sun-

TE 452

VILNIUS
dep. 13.15

HEATHROW
arr. 15.15

Monday, Tuesday, Friday, Saturday

TE 453

HEATHROW

VILNIUS

Wednesday, Sunday

TE 453

HEATHROW
dep. 17.05

VILNIUS
arr. 20.55

BOEING 737 aircraft

Flight reservations and enquiries

Phone: 0181 759 7323

Vyčio Kryžius J. Kadžioniui

'Algimanto' partizanų apygardos vado J. Kadžionio kalba, pasakyta Vyčio Kryžiaus ordino įteikimo proga
Visų laisvės kovotojų vardu dėkoju dangui už šią šventą valandą. Sveikinu jus visus ir meldžiu Dievą Šventosios Dvasios šviesos ir valios ryžto vedant Lietuvą į naują rytojų.

Kalbėsiu tiesiai ir atvirai, kaip diktuoja tikinčiojo sąžinė ir partizano garbė. Tikrai savo kalboje nieko nenoriu įžeisti, niekam nekeršiju, bet kalbėsiu tiesą, o tiesa turi nuginkluoti visus.

Mūsų, Lietuvos partizanų, liko nedaug. Didžioji dalis žuvo kovos ir kančios kelyje už Lietuvos laisvę.

Visų mūsų vieta buvo ant gatvių ir turgaviečių grindinio. Dievas paliko mus, kad perduotume laisvės kovos fakelą naujam kartui.

Jūs, broliai ir sesės, tęskite šią šventą kovą iki visiškos pergalės, bet įspėjame, kad jūsų kova bus labai sunki. Okupacija mums visiems buvo nelaimė. Ir tiems, kurie buvome žudomi, ir tiems, kurie mus žudė. Vieni buvo naikinami fiziškai, kiti dvasiškai. Ir šiandien Lietuvoje turime tai, ką turime.

50 metų mums ir mūsų vaikams buvo kalbama, kad jokio dievo ir jokio velnio nėra, kad žmogus kilęs iš beždžionės. Nepriklausoma Lietuva buvo visaip šmeižiama, drabstoma purvais, ir šiandien mūsų Tėvynė Lietuva tikrai serga, ją reikia gydyti, ir reikia bendromis pastangomis galvoti, kaip kiekvieno žmogaus širdyje prikelti Lietuvą.

Tai sunkus ir ilgas procesas, bet, brangieji, visų mūsų pareiga tai padaryti. Mes tikėjome, kad atgavę laisvę pradėsime kurti naują Lietuvą, pagrįstą tiesa, teisingumu, dora ir meile, o tautos priešai pasitrauks iš mūsų kelio.

Deja, mūsų viltys sudužo, atsitrenkusios į dabarties tikrovę. Per Sąjūdį buvo išrinkti 104 delegatai į Seimą ir tuojau pusė nuėjo į kairę. Dar vėliau - priešlaikiniai rinkimai - ir vėl raudona Seimo dauguma ir Prezidentas, ir jokios kalbos apie partizanų kovas ir auką, jokio įvertinimo. Ir iki šios dienos daug partizanų kaulų tebėra balose ir raistuose neperlaidoti. Tik spėjo išvogti bankus, išgrobstyti ir išsidalinti Lietuvos žmonių turtą.

Atsipeikėję nebolševikai pradėjo naują žygį pavergti Lietuvą. Stengiamasi diskredituoti laisvės kovą, auginamas ir brandinamas priešiškas partizanams. Tytuvėnų skrebas, su sovietiniais medaliais ant krūtinės, tyčiojasi iš laisvės kovotojų, lytiniai iškrypėliai demonstruoja vyro su vyru santuoką Arkikatedroje. Vytautas Kernagis organizuoja paleistuvystės kursus Vilniuje. Ir visa tai rodoma per valstybinę televiziją. Mokyklose prieš tėvų valią vyksta dvylikamečių vaikų tvirkinimas, pridengtas seksualinio švietimo skraiste. Tokie 'mokytojai' turi būti griežtai baudžiami pagal dabartinius mūsų šalies įstatymus.

Lietuvos priešai, skandindami narkomanijos, girtuoklystės ir paleistuvystės liūne mūsų jaunimą, naudoja televiziją ir kitas masinės informacijos priemones, nes viskas tebėra jų rankose. Griaudami moralę ir ekonomiką, šmeiždami iškiliausius Lietuvai nusipelnčius žmones, klaidindami ir supriešindami tautą, siūlo dar ir bolševikinę santarvę. Pirmiausia reikia atkurti teisę ir teisingumą, o tada kalbėti apie santarvę.

Šita nauja dvasinė ir finansinė okupacija yra kur kas pavojingesnė už tankus ir OMON. Ji veržiasi keliais frontais. Viskas daroma, kad Lietuvoje būtų nuolatinė baimės įtampa, reketas, sprogdinimai, prievartavimai, žudymai. Iš tiesų Lietuvoje vyksta nepaskelbtas karas.

Tas pats daroma ir per spaudą, kuri daugiausia yra ne Lietuvos draugų rankose. Žmonės šmeižiami ir niekas jų negina. Valstybė neapsaugo savo piliečių. Esant tokiai padėčiai, bręsta nepasitikėjimas valdžia ir valdančiąja koalicija. Visose organizacijose ir partijose infiltruoti patarėjai, prasibrovę į valdžios aparatą, sabotuoja ir trukdo gerus valdžios sumanymus, blokuoja valstybės vairą, iki šiol neleisdami funkcionuoti nepriklausomos Lietuvos saugumo institucijai, o valstybė kurčia, akla ir be rankų į jokią Europą tikrai nenueis. Jos kelias tik į aklavietę, o visa tai atsitiko todėl, kad nebuvo priimtas desovietizavimo įstatymas.

Sunku suprasti, kodėl valdžios žmonės, turėdami galimybę ir tautos įgaliojimą, negina Lietuvos žmonių nuo nebolševikų užmačių. Komunistai skiriami ambasadoriais į įvairias valstybes. Prezidento patarėjo N.

Germano paskyrimas Suomijoje buvo beprecedentinis įvykis, nereikalaujantis jokių komentarų. Kai kurie paskutiniai įvykiai Lietuvoje tiesiog suglumino žmones - kataliko akademiko Zigmo Zinkevičiaus atleidimas iš švietimo ir mokslo ministro pareigų, NKVD generolams skiriamos premijos, per daug didelės algos teisėjams, milicijos karininkų apdovanojimas Vyčio kryžiais, o kolūkių pirmininkų - Gedimino ordinais.

Tai ar reikia stebėtis, kad net neišklausius partizanų nuomonės yra skiriamas naujas Valstybės saugumo departamento direktorius, o mes tikrai turėjome ką pasiūlyti, nes čia turime ilgametę patirtį. Būtų liūdna, jei ir toliau Lietuvos saugumas vaikytųsi kontrabandininkus, o priešų agentūra laisvai dirbtų savo darbą ir miestai griaudėtų nuo sprogimų. Šis paskyrimas partizanams buvo tikrai netikėtas, bet vis tiek mes tikime Jo Ekscelencijos gera valia ir tuo, kad neklystančių nėra, o bet kokios klaidos ištaisymas yra įmanomas ir garbingas darbas Tėvynės labui. Turime vilties, kad naujasis Prezidentas išves Lietuvą, kaip buvo žadėjęs, iš komunizmo raisto.

Dabar reikia nedelsiant priimti iliustracijos įstatymą, kad 'Šatrija' ir kitaip KGB pakrikštyti prarastų viltį tapti Lietuvos prezidentais. Girdėjome, toks įstatymas yra parengtas, tik Seime nesutariama, kas jį turi pateikti. Neryžtingumas, baimė ir asmeniniai išskaičiavimai gali privesti prie to, kad Lietuvos gelbėjimo projektai atsidurs istorijos šiukšlyne.

Gyvųjų ir žuvusiųjų laisvės kovotojų vardu kviečiu jus, broliai ir seserys, gelbėti Lietuvą, sustabdyti 'šliaužiančią revoliuciją'. Priešingu atveju laisvės kovotojų kaulai ir istorija pasakys jums baisų žodį, kad neturėjote patriotizmo ir Lietuvos meilės, kad visa veikla buvo tik skambūs žodžiai, o Dievas primins, kad nemylėjote savo artimo, neatlikote jums patikėtos pareigos.

Mes, partizanai, kovojome ne dėl privilegijų ir ordinų, bet vardan tos Lietuvos. Todėl jūsų ryžtas gelbėti Lietuvą dabar, kol dar ne vėlu, mums, likusiems gyviesiems, būtų atlyginimas, o žuvusiems tautos didvyriams - gražiausias paminklas.

Jo Ekscelencija yra paminėjęs, kad priimtinas partizanų statusas. Taip, tai tiesa ir už šitą priėmimą esame labai dėkingi gerbiamajam Seimo Pirmininkui, kad tai buvo padaryta skubos tvarka.

Naudodamasis proga iš šios garbingos tribūnos norėčiau pasakyti, kad įstatymas priimtas, bet pripažinimas vyksta labai lėtai. Tiesiog vežimas yra įstrigęs. Nuo to įstatymo priėmimo dienos jau yra mirę 70 partizanų, o pripažintų savanoriais esame tik 50. Aš manyčiau, kad reikėtų pagalvoti, ką padaryti, kad neskaudintume likusių gyvų, kad nors prieš mirtį jie galėtų pasidžiaugti.

Baigdamas šią iškilmingą valandą noriu priminti, kad ši diena man yra ypatinga. Palygindamas galėčiau: jaučiuosi lyg iš pragaro patekęs į dangų.

1953 m. gegužės 22 d. aš ir amžinos atminties mano žmona Malvina, taip pat partizanė, Judo pabučiavimu buvome išduoti, smogikų surišti, laukėme lemtingų mirties šūvių.

Ir kas galėjo pagalvoti, kad po 45 metų, taip pat gegužės 22-ąją, kalbėsiu iš nepriklausomos Lietuvos Seimo tribūnos Lietuvos partizanų vardu ir kad turėsiu žinią, jog Lietuvos Respublikos Prezidentas V. Adamkus apdovanoja mane Vyčio kryžiaus III laipsnio ordinu. Taip, tai nuostabus sutapimas, o gal Dievo malonės ženklas. Dieve, globok mūsų Tėvynę Lietuvą ir vesk ją dorybių keliais! Ačiū.

Medžiagą redakcijai perdavė A. Kadžionis iš Bradfordo

Gražiai įvertintas Vyšnių sodas

Geoff Hammerton šitaip įvertino Vilniaus Mažojo teatro A. Čechovo *Vyšnių sodo* pastatymą Derby Playhouse gegužės mėnesį.

Nekreipkite dėmesio į nesuprantamą kalbą, tik skanėkitės pergyvenant ištaigingai skirtingą teatrinį spektaklį.

Jūs niekad nematėt *Vyšnių sodo* tokiaame žydėjime. Nesvarbu kiek kartų anksčiau teko pamatyti angliškus šio klasikinio veikalo pastatymus, ši kartą mes ištikrųjų pamatėme jį pirmą kartą.

Čechovas šiame veikale apibūdino savo įvaizdį tuometinės rusų dvarininkijos, kai bajorija iro naujai išlaisvintų valstiečių ir žemdirbių masėje, kaip tragikomediją.

Šis lietuviško teatro, dar neseniai atsiplėšusio nuo Rusijos imperializmo, pastatymas ir Čechovo tęsiama versija, supažindino ir įvėlė mus su mistiniais, užburtais vaidinimo charakteriais, kuriuos anksčiau matėme tik atokiai.

Sceną dabino sunkių balkių pastogė, kelios kėdės ir daugybė įpokavimo dėžių.

Visa tai nutolo nuo įprastų scenų - aktoriai sėdėjo nugaromis į auditoriją, stovinėjo atskiomis grupėmis, net atsisėdavo ant scenos krašto.

Angliško vertimo tekstas prožektoriais buvo perduotas virš scenos, kas pareikalavo susikaupiant žiūrėti vaidinimo, klausytis ir skaityti tuo pačiu metu.

Veiksmai, beveik nuo anekdotinės komedijos iki tamsiosios dramos, sutapo nuostabiai.

Jei pastatymas buvo tiek skirtingas, tiek neangliškas, tad ir artistų vaidinimo stilius skyrėsi - labai fizinis. Kiekvienas artistas vaidino visu savo kūnu: nuo veido išraiškos iki kojos pirščiuko, bet palengva pranykdavo artistui nustojus vaidinti.

Pagrindiniai vaidintojai yra verti pasaulinio dėmesio. Jų tarpe ir Eglė Gabrėnaitė Mmė Liubov Ranevsky rolėje. Pagyrimų verta ir likusi didelė grupė artistų, ypač amžinasis studentas ir senas tarnas.

Šis *Vyšnių sodas* Derby Playhouse teatre sužavėjo auditoriją. Lygiai taip pat jis paveiks žiūrovus ir kitose pasaulio šalyse.

ELR

Ar Karaliaučiaus kraštas yra rusiškos žemės?

Antro Pasaulinio karo laimėtojams dalinantis karo grobiu, Prūsija, pagal Alijantų Kontrolės Komisiją, 1947 metais buvo likviduota. Rytprūsių žemės su Karaliaučiaus miestu buvo pavestos administruoti Sovietų Sąjungai. Vakarų Prūsijos žemės kartu su Pomeranija buvo prijungtos prie Lenkijos. Buvusių vietinių gyventojų dalis buvo ištremta, kurių dalis numirė badu, o dalis išsislapstė. Tokių besislapstančių nemažai atsidūrė ir Lietuvoje.

Rusai, okupavę Karaliaučiaus kraštą, pavertė jį militarine baze. Aptarnauti bazę ir vesti krašto administraciją bei tvarkymą privežė apie 250000 naujų kolonistų.

Ilgesniui laikui Karaliaučiaus kraštas lyg ir buvo užmirštas. Sugriuvus Sovietų Sąjungai ir atstačius Lietuvos nepriklausomybę, naujoji Rusijos Federacinė valstybė liko atskirta nuo Karaliaučiaus (Kaliningrado) krašto. Tuomet rusams iškilo klausimas dėl tranzito iš Rusijos į Karaliaučiaus kraštą. Tranzitas geležinkeliu teliko tik per Lietuvą arba Lenkiją. Lenkija iš karto pasisakė, kad ji neleisianti per savo teritoriją jokio karinio tranzito. Todėl Rusija spaudė Lietuvos Vyriausybę, kad pasirašytų ilgalaikę tranzito sutartį. Dėl šio tranzito reikalavimo Lietuvos visuomenėje užvirė karštos diskusijos ir 1995 m. net buvo suruošta didelė demonstracija Vilniuje (joje ir man teko būti). Minia žygiavo nuo Katedros iki Seimo Rūmų. Prie Seimo Rūmų kalbėjo Lietuvos politinių partijų lyderiai, daugumoje pasisakydami prieš tranzitinės sutarties pasirašymą. Bet iš jų nė vienas nepriminė rusams, kad geriausia šis klausimas išspręstų rusams išsikrausčius iš Rytprūsių krašto su visa kariauna. Nekėlė to klausimo tuometinė Lietuvos Vyriausybė, spauda nei kiti informacijos kanalai. Galbūt tuo metu manyta, kad per anksti šį klausimą kelti. Todėl ir nekėlė prūsų krašto likimo ir neieškojo

jo sprendimo istorine prasme.

Rusai, turėdami atkeltus šiame krašte rusakalbius, vis bando įrodyti pasauliui, kad Prūsija yra rusiškos žemės. Tai daro stengdamiesi gauti teisėtą pripažinimą šių Prūsijos žemių prijungimui prie Rusijos Federacijos. Šiuo metu spaudoje vis daugiau pasirodo susirūpinusių balsų dėl Karaliaučiaus krašto militarizuotų objektų ir jo grėsmės Europos saugumui.

Atrodo ir pati Rusijos vyriausybė neturi šio krašto ateičiai tikslaus plano. Štai *Lietuvos Aids* Nr. 109 (1998.6.5) pasirodė žinutė: *Parlamentinės Grupės Delegacijos Vadovas M. Vakulanka, susitikime su Užsienio reikalų komiteto nariais, pasiūlė išspręsti Kaliningrado srities klausimą, apibrėžiant jos statutą visiems laikams. Norint išspręsti šio prūsų krašto likimą ir nustatyti teisėtą įpėdinį ir paveldėtoją, reikalinga sušaukti tarptautinę mokslininkų konferenciją, susidedančią iš istorikų, etnografų ir kalbininkų.*

Prūsai savo kalba bei kultūra buvo artimiausi mūsų broliai. Todėl ir Vytautas Didysis, Lietuvos kunigaikštis, 1413 m. kryžiuočiams pralaimėjus Žalgirio mūšį, Salyno derybose pateikė teisėtą reikalavimą: 'Prūsai yra buvę taip pat mano tėvų žemė ir jos, kaip savo tėvo palikimą, aš reikalauju iki Osos upės'.

Aišku, kad šiuo metu Karaliaučiaus krašte daugumoje gyvena rusakalbiai ir, kaip žinome, sovietiniais laikais juos ten atkėlė, galbūt ne jų valia. Gal todėl jie šiandien dar nesijaučia saugiai dėl savo ateities. Atskirti ir izoliuoti geografiniai nuo Rusijos jie ir merdi ekonominiai neturėdami bendros sienos su Rusija.

Todėl Lietuva, remdamasi istoriniais faktais, turėtų pateikti tarptautinei mokslininkų konferencijai (ir Rusijos Vyriausybei) pasiūlymą:

1. Išvesti Rusijos Federacijos kariuomenę iš Kaliningrado srities bazių su visais bazių įrengimais.
2. Prijungti šį kraštą prie Lietuvos valstybės, suteikiant Kaliningrado sričiai autonomiją.
3. Demokratiškai išrinkti Seimelį.

4. Suteikti Karaliaučiaus miestui laisvas ekonomines teises.

Toks Kaliningrado krašto išsprendimas būtų visapusiškai naudingas Rusijai, Lietuvai ir Kaliningrado srities gyventojams. Jis padidintų prekybą per Lietuvą į Rusiją, išspręstų tranzito problemas, nes trumpesnis kelias per Lietuvą atpigintų prekių savikainą. Prekybos pagyvinimas pakeltų žmonių pragyvenimo standartą ir užtikrintų Lietuvos ir Karaliaučiaus krašto gyventojams saugumą.

Pateikiu buvusios Prūsijos istorinių faktų santrauką

Prūsų gentys jau 523 - 526 metais bendru vardu buvo vadinamos Aisčiais. Tuo pačiu vardu buvo

Protesto demonstracija prieš Rusijos karinį tranzitą per Lietuvą Vilniuje K. Tamošiūno ntr.

vadinami ir lietuviai. Jau romėnų istorikas Kornelius Tacitas, kuris gyveno 55 -120 m. juos taip užrašinėjo.

Apie 900m Aisčių vardas išnyksta ir nuo to laiko pradedama vadinti Prūsais - Pruzziae. Prūsus sudarė šios Gentys, - skalviai, nedruviai, sambiai, natalgiai, bartoniai, suduviai, varmiai ir pagezaniai.

Kryžiuočių ordinui užkariauti prūsus truko 250 metų, o po Žalgirio laimėjimo Lietuvai nebuvo palankios salygos išvaduoti savo brolių prūsų žemes iš kryžiuočių jungo. Bet dėka prūsų atkaklaus pasipriešinimo lietuviai turėjo laiko susivienyti, sustiprėti ir sėkmingai pasipriešinti tam pačiam kryžiuočių ordinui bei sustabdyti jų brovimąsi į lietuviškas žemes. Taigi žuvo prūsai ir jotvingiai, kad gyvi išliktų lietuviai ir latviai.

1286 m. laikomi Karaliaučiaus miesto įkūrimu.

Nuo 1525 iki 1618 metų Karaliaučius buvo Prūsijos herzogų buveinė.

1701 m. Karaliaučiaus mieste buvo vainikuotas Branderburgo Pricus III, pirmas Prūsijos karalius.

1861 m. Karaliaučiuje buvo vainikuotas Prūsijos karalius Vilius I.

1544 m. Prūsijos herzogas Albrechtas įsteigė Karaliaučiaus universitetą. Karaliaučiaus lietuviškame seminare studijavo nemažai lietuvių. Jų tarpe žinomi lietuviai veikėjai ir lietuviškų knygų autoriai: Mažvydas, Rapagelionis, Kulvietis, Salys, Būga, Gerulis ir t.t.

Po 1422 m. Melno taikos daug lietuvių apsigyveno Rytprūsiose. Dauguma kūrėsi apie Darkiemio, Galapės, Įsručio ir Gumbinės plotus.

1709 m. užėjo baisus maras. Nuo jo mirė 250,000 žmonių. Į maro ištuštintus plotus iš Vokietijos ir Austrijos buvo atsiųsti nauji kolonistai - daugiausia į Gumbinę ir jos apylinkes.

Vokiečių mokslininkas A.Bessenberg tyrinėjo etnografinį lietuviškų žemių plotą prūsų Lietuvoje. Štai jo statistikos duomenys:

1837 m. 32% lietuvių gyventojų

1861 m. 24% " "

1890 m. 19% " "

1910 m. 14% " "

1932m Prūsijos Vyriausybė buvo panaikinta ir jos vietoje įstatyta Reicho Vyriausybė.

Dar reikia neužmiršti, kad Rusijos priespaudos laikais Lietuvoje, uždraustos lietuviškos knygos buvo spausdinamos Prūsijoje ir slapta gabenamos į Lietuvą. Tik Hitlerio laikais buvo galutinai užgniaušta lietuviška veikla prūsiose.

Paskutinis Lietuviškos veiklos prūsiose veikėjas prieš II Pasaulinį karą buvo Starasta Vydūnas, kuris po karo emigravo į Ameriką ir ten mirė.

Istoriniai daviniai buvo paimti iš 'Prūsų kalbos paminklų' ir 'Twentieth Century Encyclopaedia'.

K. Tamošiūnas

Europos Sąjungos klėtelėje nebuvo vietos

Valijos laikraščiai pranešė, kad Cardiff mieste vyksime ES vadovų suvažiavime saugumo reikalams buvo

išleista £30000000. Tuo užsitikrinta, kad žinomi 'disidentai' neturėtų galimybės prisitarti prie vyriausybių galvų ir 'nesukeltų' saugumo problemų. Tik parinkti žmonės buvo prileisti arčiau kaip 400 metrų nuo miesto rotušės, kur vyko viršūnių posėdžiai, kaip pavyzdžiui, atgabenti autobusais moksleiviai, kad pamotų ES vėliavėlėmis.

Buvo nupirka 150 geriausio modelio Rover automobilių. Jais valstybių atstovai buvo transportuojami ištuštintomis Cardiff miesto gatvėmis.

Pagrindinė aukštųjų pareigūnų suvažiavimo tema: Kaip priartinti ES prie žmonių.

Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos posėdis

Pirmasis PLJS naujos valdybos posėdis įvyko Hamburge 1997 m. gruodžio 19-23 d.d. Dalyvavo pirm. Rimas Baliulis, Daina Bartaks, Renata Greimaitė, Mario Kalainis, Marius Vygantas ir Klaus Žulys. Posėdis sušauktas su tikslu pasiruošti 1998 m. liepos mėn. PLJS sąskrydžiui.

Lietuva pasaulyje

KGB sekė prezidentą Valdą Adamkų ir Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį

VILNIUS, birželio 19 d. ELTA pranešė, kad skandalinga aukščiausiujų Lietuvos pareigūnų sekimo byla buvo susijusi su buvusiu KGB. Tai pasakė po susitikimo su Prezidentu Valdu Adamkumi žurnalistas Generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia. Praėjusią savaitę buvo pranešta, kad vienas vidaus reikalų ministerijos padalinys sekė ir Lietuvos Prezidentą Valdą Adamkų, Seimo pirmininką prof. Vytautą Landsbergį ir kitus valdžios asmenis. Kol kas, pasak prokuroro, vyksta tyrimas, 'apklausta daug žmonių, išimta daug dokumentų, atliekama daug įvairiausių kitų veiksmų', sakė žurnalistas Generalinis Prokuroras.

Rusijos Generolas sako, kad grįžtama prie šaltojo karo laikų

MASKVA, birželio 22 d. Rusijos gynybos ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vadovas Generolas Leonid Ivasov teigė, kad NATO nostalgiškai artėja į šaltojo karo laikus. Jis skundesi Jungtinio Štabo vadui generolui Henry Shelton dėl NATO oro pratybų prie Kosovo provincijos buvusioje Jugoslavijoje. Dow Jones News naujienų agentūra taip pat pranešė, kad jis pasakė, kad 'Rusija neliks abejinga, jei buvusios Sovietų Pabaltijo respublikos - Latvija, Estija ir Lietuva - bus pakviestos į NATO'.

Islandija remia Lietuvos NATO siekį

VILNIUS, birželio 22 d. Lietuvoje viešėjęs Islandijos Prezidentas Olafur Ragnar Grimsson daug dėmesio skyrė NATO plėtros klausimams. ELTA pranešė, kad pokalbyje su Seimo pirmininku prof. Vytautu Landsbergiu Islandijos Prezidentas sakė, kad paskutinį žodi apie NATO plėtrą tars valstybių narių parlamentai, ypač Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresas. Todėl labai svarbus tarpparlamentinis bendradarbiavimas, taip pat parlamentarų veikla Europos Taryboje. Islandijos Prezidentas teigė, kad mažų šalių išsilaisvinimo kelias būna labai ilgas. Islandijai prireikė šimto metų.

JULY - LIEPA 1998

MON/PR	TUE/A	WED/T	THU/K	FRI/PN	SAT/Š	SUN/S
1 Šv. Julius Liēpa Regina Tautrimas Tautrimē	2 <i>Šv. Marijos apsilankymas</i> Gintautė Jotvingas Marijonas Napoleonas Rusteinis	3 Šv. Tomas Ap. Anatolijus Rytis Liudmina Vaidilas	4 Šv. Antanas zak. Berta Birutė Malvina Gedgailė Teodoras	5 Šv. Elžbieta Butginas Filomena Gintas Karolina Mantmilė	6 <i>Valstybės diena</i> Šv. Marija Gor. Dominyka Ginvilė Nervydas Pulgis	7 Šv. Etelburga Asta Estera Sangailas Vilgailė
8 Šv. Arnoldas Elžbieta Kolionas Vaitautas Virginija	9 Šv. Veronika Algirdas Algirdė Leonardas Rytė	10 <i>Septyni broliai</i> Amalija Eirimė Gilvainas Sigutė	11 Šv. Benediktas Kipras Pijus Šarūnė Vilmantas	12 Pal. Jurgis Mat- ulaitis Izabelė Jūra Margiris Vyliaudė	13 Šv. Henrikas Anakletas Arvilas Arvilė Eugenijus	14 Šv. Kamilijus Bonaventūras Eigilė Girkantas Libertas
15 <i>Žalgirio mūšio diena</i> Šv. Bonaven- tūra Gerimantė Mantas Rozalija	16 Šv. Marija Škapl. Danguolė Faustas Valgaudas	17 Šv. Aleksas Darius Girėnas Vaiga	18 Šv. Emilijanas Arnoldas Eimantė Ervinas Kamilis	19 Šv. Aurėja Galigantas Ksaveras Mantigailė Vincas	20 Šv. Česlovas Alvydas Elijas Jeronimas Vismantė	21 Šv. Danielius Lionginas Prakseda Rimvydas Rimvydė
22 Šv. Marija Magdalena Dalius Mantilė	23 Šv. Brigita Apolinaras Glimina Tarvilas	24 Šv. Kristina Dargvilas Dargvilė Živilė	25 Šv. Jokūbas ap. Aušrinė Kęstutis Kristupas	26 Šv. Ona Daugintas Eigirdė Joakimas	27 Šv. Rudolfas Aurelijus Natalija Panteleonas Žintautas	28 Šv. Viktoras J. Ada Augmina Inocentas Nazarijus Vytaras
29 Šv. Morta Beatričė Mantvydas Mantvydė	30 Šv. Petras Auks. Abdonas Donatilė Jovilė Nortautas	31 Šv. Ignacas Lo- jola Elena Ignotas Sanginas Vykingtė				

Skaitytojai rašo

Baseino pušų melodrama

Turbūt a.a. Lūža sprogtų iš juoko, jei galėtų išgirsti sukeltus juokus dėl jo sodintų medelių. Tas ponios Žydros straipsnis *Europos lietuvių* virto melodrama Sodybos vedėjų pareigų sąskaiton. Gal jinai nesuvokė, kad jos rašyti žodžiai sukels tokias dideles aistras visuomenės tarpe? O turėjo suprasti, nes pasaulyje kiekvienas gyvis tegyvena jam skirtą laiką. Taip ir tie medeliai: teikė pavėsį, grožį bei malonų kvapą, bet atliko savo paskirtį ir po 34 metų jie tapo nebereikalingi, nebetinkami, nes maudantys klientai daug kartų pasiskundė, kad medeliai užstoja jiems saulę. O juk reikia atsižvelgti į klientų norus. Sodyba iš jų pragyvena ir dar pelno padaro.

Vedėjas pasikvietė agronomus, o šie patarė medelius nupjauti ir jų vietoje pasodinti naujus. Vedėjas juos nupjovė. Tai rodo, kad jis atliko savo darbą. Taip būtų pats a.a. Lūža padaręs.

Kas liūdniausia šioje melodramoje, tai LNB pirmininko laikysena - jis nepasakė savo nuomonės.

O aš pasakysiu savo nuomonę: nekreipkime tiek dėmesio į melodramas, bet verčiau koncentruokimės į £400000 Sodybos pertvarkymo remontą.

Vladas Gedmintas

Šypsokis - sveikatą lopyk

Mano tėvas yra prityręs meškeriotojas. Dieną prieš einant meškerioti jis pasakys kurioj vietoj labiausiai kibs žuvis, o dieną po to paaiškins, kodėl nekibo.

Meškeriotoją apklausinėja smalsuolis:

- Kaip sekasi žūklauti?

- Gerai.

- Ką dedi ant kabliuko?

- Kramtomo tabako.

- Įdomu! Kaip jį naudoji?

- Paprastai. Užmaunu gabalėlį ant kabliuko. Žuvis atplaukia, apžioja kąsnį, pakramto ir kai išneria iš vandens išspiauti - pritrenkiu lazda.

Smalsuoliui pakako šio atsakymo.

- Ar pasitiki savo žmona, kad ji aptvarkys namus, kol tu meškerioji?

- Visiškai! Ji pilnai susitvarko ir be mano priežiūros.

- Ką tavo tėvas sakė, kai užkibus žuvis pabėgo nunešdama kabliuką?

- Galiu nekartoti keiksmazodžių?

- Gali.

- Nieko nesakė.

Senutė užkalbina meškeriotoją:

- Ar nepaskausta galva sėdint visą dieną ant upės kranto?

- O ne, močiute! Visai atvirkščiai.

Moteriškė eidama ežero pakrante užtiko miegantį meškeriotoją. Jo meškerę trukčiojo užkibus žuvis.

- Pabuski, žmogau, - žadino moteriškė, - žuvį pagavai.

- Malonėkite ją ištraukti.

Ji tai padarė, o po to žmogelis paprašė, kad jinai ant kabliuko užmautų naują sliaką ir užmestų meškerę. Ji nusišypsojo, įvykdė prašymą ir tarė:

- Jei esi toks didelis tinginys, tai turėtum apsivesti ir susilaukt sūnaus, kuris tau galėtų pagelbėti meškerioti.

- Labai puiki idėja! Gal pažįstate tinkamą nėščią merginą?

- Mamyte, ar visos pasakos prasideda žodžiais 'Seniai, labai seniai'?

- Ne, vaikeli. Kartais jos prasideda 'Ta pabėgusi žuvis buvo mažiausiai 3 kilogramų'...

Tik nesuprantantys meškeriojimo patrauklumą, sako:

- Ant vieno galo kablys, ant kito kvailys...

Yra sakoma, kad kuomet Byrnes buvo Amerikos valstybės sekretorius, jis kartą pasakė Molotovui: 'Man atrodo, kad mes ne visai gerai suprantame demokratijos prasmę. Pavyzdžiui, aš galiu nueiti į Prezidento kabinetą ir pasakyti jam: 'Trumenai, Jūs esate beprotis', ir man nieko neatsitiktų...'.

'Hm... tai nieko nereiškia', atsakė Molotovas, 'aš, pavyzdžiui, galiu nueiti pas Staliną į kabinetą ir pasakyti: 'Trumenas yra beprotis', ir man taip pat nieko neatsitiks...'.

'Kas gero iš viso to', pasakė kartą pesimistas pats sau, 'Kiaušiniai vakar, viščiukai šiandien, plunksnos rytoj...'.

'Gimtinių' ansamblis Sodybos sąskrydyje

Kronika

Manchesteris

Tėvo diena klube

Birželio 14 d. popietę jaunųjų MLSoc. klubo narių šeimos klube, Tėvo dienos proga, buvo surengtas pabendravimas. Vaikai pajodinėjo atsivestu arkliu, praveisti žaidimai - virvės traukimas ir kt. Laimėjusieji gavo premijas. Salėje vaikai padeklamavo lietuviškų ir angliškų eilėraščių, padainavo duetu, pašoko baletą, parodė magiškų sugebėjimus ir pravedė prašmatnios aprangos konkursą. Lauke spėta atlikti programą dar prieš pradėdant lyti.

Dalyvavo klubo valdyba ir daug narių. Eiga buvo filmuojama ir fotografuojama, kaip ir tuo metu vykęs valdybos posėdis. Svečiai ir valdyba nusifotografavo prie lauke esančios vyties. Įvykių eigą nufilmavo ir daug nuotraukų padarė Birutė Pažeraitė ir kiti. Filmą žadama parodyti vėliau.

Iš Nottinghamo buvo atvykusi su mūsų veikla susipažinti E. Gilbert, kuri rašo knygą apie Pabaltijo tautų Anglijoje įsikūrimą, gyvenimą bei veiklą.

Tai jau antrasis jaunųjų klubo narių pasirodymas. Tikimės, kad ne paskutinis.

A. P-kis

Derby

Londone aplankyta Lietuvos ambasada ir Lietuvių namai

Mes, karo audrų išblaškyti tėvynainiai, ieškojome praeities momentų, kurie mus stiprintų ir jungtų išeivijos ryšius su pasilikusiais broliais ir sesėmis tėvynėje. Po daugelio metų mūsų troškimai išsipildė, ir mes sulaukėme laisvos ir nepriklausomos Lietuvos. Jos mielą artumą D. Britanijoje jaučiame Lietuvos ambasadoje Londone.

Todėl DBLS Derby skyriaus valdybos iniciatyva ir J. Levinsko dėmesingai tamprių ryšių su Lietuvos ambasada ir ambasados pareigūnais palaikymo dėka, Derby skyrius pirmasis organizuotai aplankė Lietuvos Respublikos ambasadą Londone.

Birželio 9 d., Derby sk. nariai autobusu pajudėjo Londono kryptimi. Pasiekus ambasados prieigas, keliautojus iš tolo pradžiugino LR ambasados pastatą puošianti trispalvė, primenanti mus, karo audrų išblokštus iš tėvynės, kai mes įvairiausiais būdais ieškojome mūsų istorijos momentų, kurie stiprintų tautos ryžtą. Ieškojome momentų, kurie jungtų lietuviškos išeivijos pastangas su broliais ir sesėmis tėvynėje, kai po daugelio metų sulaukėme savo troškimo - laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai, tai šiandien jaučiam savo širdyse meilę tam Lietuvos žemės kampeliui - LR ambasadai D. Britanijoje.

Įėjus į šešių aukštų ambasados puikų pastatą, mus sužavėjo nuoširdūs, šilti ambasadoriaus J. Paleckio sveikinimo žodžiai. Aukštų svečių priėmimo kambaryje mus pasitiko, globojo ir vaišino p. L. Paleckienė, patarėjas A. Brūzga, I-asis sekr. G. Mickūnas, II-oji sekr. D. Jelinskaitė, I. Petrikienė

A. Brūzga plačiai apibūdino LR ambas-

dos paskirtį, darbą ir siekius. G. Mickūnas nuoširdžiai atsakinėjo į svečių klausimus Lietuvos pasų išdavimo tema. Ambasadorius pakvietė pasirašyti ambasados svečių knygoje.

Vėliau svečiams buvo aprodyta ambasada bei jos raštinės visuose aukštuose. Pasak patarėjo A. Bruzgos, ažuoliniai baldai - pagaminti Lietuvos meistrų - labai sužavėjo atvykėlius. Patalpų sienas puošia a. a. iškeliavusių Lietuvos ambasadorių ir žymių Lietuvos valstybės kūrėjų, veikėjų paveikslai ir smulkus Lietuvos žemėlapis. Lentynose pilna lietuviškų knygų.

Ambasadorius J. Paleckis nuoširdžiai padėkojo derbiškiams už organizuotą apsilankymą. DBLS Derby sk. pirm. J. Levinskas valdybos ir narių vardu padėkojo už nuostabų priėmimą, įteikdamas ambasadoriui kortelę su dalyvių parašais. Atsisveikinę svečiai, lydimi patarėjo A. Brūzgos, išvyko į naujuosius Lietuvių namus.

Atvykus į Lietuvių namus, derbiškius pasitiko DBLS valdybos nariai, direktoriai, bei kiti pareigūnai. Šiltas priėmimas ir naujų namų vaizdas daugeliui priminė senąją Lietuvos pasiuntinį Londone a. a. K. Balutį ir jo mėgiamus žodžius: *'O skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos...'*

Svečiai salėje buvo pavaišinti namų vedėjų su talkininkais paruoštais karštais pietumis. J. Alkis visus pasveikino sąjungos vardu ir pakvietė pakelti taure. Kaip visuomet, neatsiliko ir K. Tamošiūnas, priminęs, kad naujieji namai yra mūsų visų ir tarnauja lietuvių puoselėti. Jis taip pat pasidžiaugė, kad Derby sk. pirmasis susiorganizavo ir ryžosi aplankyti naujuosius Lietuvių namus, parodydamas kitiems pavyzdį. Pasistiprinę, svečiai apžiūrėjo namus.

Apžiūrėję pastatą, derbiškiai su pasididžiavimu pripažino, kad naujieji namai yra patrauklūs ir visiškai tinkami aukštiems ir garbingiems asmenims svečiuotis, tuo garsindami DBLS, LNB ir bendrai lietuvius D. Britanijoje. Sveikintina, kad beveik visi kambariai užimti!

J. Levinskas svečių vardu padėkojo už malonų priėmimą ir aptarnavimą. Iki saulės laidos dar pabendrauta prie stiklo alaus Lietuvių namų bare. Dar sykį padėkojus direktoriams, atvykėlių autobusas leidosi trijų valandų kelionėn į Derby.

J. Maslauskas

Derbiškiai pietauja Lietuvių namuose Londone

Didžiosios Britanijos Lietuvių jaunimo sąjunga

Sodyboje vykusios loterijos paremti D. Britanijos lietuvių jaunimo atstovus Kaune vyksiančiose pasaulio lietuvių sporto žaidynėse laimėtojai:

I prizas - £100 - Vytas Kavaliauskas, Cambridgeshire;

II prizas - Whisky butelis - Algis Kuliukas, High Wycombe;

III prizas - Lietuviškas siurprizas - David Marsh, Londonas.

D. Britanijos Lietuvių jaunimo sąjunga reiškia didelę padėką visiems parėmusiems šią loteriją. Ypatinę padėką reiškiamo Škotijos lietuvių klubui, Manchesterio klubui, Nottinghamo DBLS skyriui, H. Vaineikiui iš Boltono, DBLS Derby skyriui, Londono Soc. ir Sporto klubui, DBLS Sodo ir Londono I skyriams.

Po visų išlaidų, iš loterijoje gauto pelno £130 buvo nupirktas futbolo uniforma (marškinėliai, kelnaitės, kojinės) kiekvienam komandos dalyviui. Sporto žaidynėse dalyvauja 11 sportininkų. Uniformos buvo gautos urmo kaina (po £11). Kiekvienas dalyvis pats padengė kelionės, viešbučio ir kt. išlaidas.

DBLS komitetas

Skautiškuoju keliu

Aukos *Vytauto ir Birutės* jubiliejinei stovyklai:

p. P. Varkala, Hampshire - £50.

Nottinghamo DBLS skyrius ir nariai:

Skyrius - £20, Z. Vaitkus - £10, J. ir F. Damaševičiai - £5, P. ir M. Grokauskai - £5, Kun. S. Matulis, T. Gudliauskienė - £3, B. Čiudiškis, D. Gintas - £2, V. Linas - £1.

Viso - £61.

Nuoširdus ačiū visiems aukotojams, paremiant skautišką veiklą.

LSS Europos rajono vadija

Boltonas

Išvežtųjų minėjimas

Birželio 13 d. Boltono Latvių klube įvyko vietinio Baltijos Tautų Komiteto suorganizuotas išvežtųjų minėjimas. Tų tragiškų įvykių sukaktuvėms klubas buvo papuoštas juodu kaspiniu perrištomis Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavomis.

Minėjimas prasidėjo trumpomis religinėmis apeigomis, kurias pravedė ir trumpą kalbą pasakė bei turiningą pamokslą paskaitė pastorius A. Putcė. Kaip ir praeityje, visas minėjimas buvo pravestas anglų kalba.

Gedulingą minėjimą atidarė komiteto pirmininkas J. Zakis, po tylos minutės pakviesdamas komiteto sekretorių H. Vaineikį paskaitai apie tuos tragiškus 1941 m. įvykius.

Savo kalboje prelegentas visiems priminė, kaip tie nekalti Baltijos tautų žmonės turėjo kentėti svetimtaučių kareivių išmesti iš savo namų, kaip daugelis iš jų žuvo pakeliui į Sibirą. Jis pastebėjo, kad dar ir šiandien vienas kitas Rytų Europos senelis kartais yra traukiamas į teismą kaip karo nusikaltėlis, kai išlikę

KGB vadai šiandien gyvena laisvai ir gauna pensijas, dažnai didesnes negu tie, kuriuos jie kankino. Jis atsiminė ir pabaltijiečių išvežimus, kurie įvyko po karo ir taip pat ragino, kad mūsų visų trijų tautų jaunimui visada būtų priminta apie tuos tragiškus įvykius, kad jie ir ateityje nepamirštų savo nekaltų tautiečių, kurie turėjo kentėti svetimtaučių priespaudą.

Visiems apylinkės pabaltijiečiams gerai žinomo H. Vaineikio kalba buvo priimta plojimais. Minėjime dalyvavo daug žmonių, ypatingai latvių ir estų.

Minėjimas buvo užbaigtas Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnais. Po jų sekė vaišės ir labai turtinga loterija. Stalai buvo nukrauti įvairiausiais latvių ir estų šeiminkinių pagamintais patiekalais ir buvo gražiai bei draugiškai pasivaišinta.

Mūsų tautų nelaimingieji tremtiniai buvo tikrai garbingai ir iškilmingai atsiminti.

ELR

Halifax

Svečiai iš Lietuvos

Birželio 8 ir 9 d. d. Halifaxe viešėjo keturių žmonių delegacija iš Vilniaus: du architektai, Vilniaus savivaldybės narys ir Marshalls firmos atstovas Lietuvai. Delegacija atvažiavo susipažinti su Marshalls natūralaus akmens plytomis, kuriomis norima išgrįsti Katedros aikštę ir senamiestį Vilniuje. Lietuvoje, sako, tokio akmens nėra, o Marshalls firma ir jos gaminiai žinomi visur.

Delegaciją Wakefielde sutiko firmos natūralaus akmens skyriaus direktorius J. D. Anderson ir keturi palydovai. Susipažinus ir pavalgius priešpiečių, delegacija buvo nuvežta į akmens skaldyklas ir į keletą vietų, kur miestų aikštės ir gatvės išklotos natūralaus akmens plytomis. Paskui apžiūrėta dirbtuvė, kur akmuo skaldomas, šlifuojamas ir gaminamos reikalingo dydžio bei spalvos plytos.

Po pasitarimų vakare buvo surengti pietūs restorane. Sekantį rytą dar tartasi, apžiūrėta dirbtuvė, gaminto technika ir molio plytos. Vidudienį atsisveikinama ir Marshalls automobiliu lietuvių delegacijos nariai išgabenami į geležinkelio stotį Wakefielde. Delegacijos išlaidas Halifaxe padengė Marshalls. A. Giedraitienė jiems vertėjavo.

Susitikimu liko patenkintos abi pusės. Lietuviai paršivežė natūralaus akmens plytų pavyzdžių, pamatė visą darbo eigą ir techniką. Nutarė, grįžę į Vilnių, užsakyti kelis šimtus tokių plytų, kuriomis bus išklota viena ar dvi aikštės senamiestyje. Katedros aikštės išklėjimas atidėtas kitiems metams. Be kita ko, aikštei iškloti plytos dabar kainuotų pusantro milijono svarų. Delegacija domėjosi ir čia gaminamomis molinėmis plytomis, nes Lietuvoje molis tam netikęs.

Prieš ketvirtą metų Halifaxo laikraštis rašė, kad Huddersfielde buvo užsakyti baldai prezidentui A. Brazauskui, nes Lietuvoje nesą tokio medžio ir tokių specialistų, kurie sugebėtų tinkamai pagaminti.

A.G.

Europos Lietuvis - (The European Lithuanian) - A Fortnightly Lithuanian Newspaper

Published by Lithuanian Association in Great Britain Ltd and Lithuanian House Ltd

Redakcijos ir administracijos adresas:

Lithuanian House, 17 Freeland Road, London W5 3HR, Great Britain. Tel. 0181 896 0355; Fax. 0181 896 0939.

E-mail: elietuvis@lith.demon.co.uk

Prenumerata: D. Britanijoje £20; Europoje £30; visur kitur pridedamos papildomos pašto išlaidos. Čeki išrašyti: Lithuanian House Ltd. Skelbimų kaina: £5 už vieną skilties eilę arba iš anksto susitarus su administracija.

Redaguoja redakcinė kolegija. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai gražinami tik susitarus. Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ar leidėjų nuomonę. Už įdėtą skelbimų turinį nei leidėjai nei redakcija nesiima atsakomybės.

Širdingai dėkoju visiems, kurie man pareiškė užuojautą dėl mano sesers, Sibiro kankinės Antaninos Varkalaitės-Baltrušienės mirties

Petras B. Varkala

Kronika

Bradfordas

Vyties valdybos posėdis

Liepos 19 d., sekmadienį, 14.30 val. Bradfordo lietuvių klubo Vyties valdyba šaukia pusmetinį narių susirinkimą. Bus padaryti pranešimai, pateikta ataskaita ir aptarti einamieji reikalai.

Kvorumui nesusirinkus minėtą valandą, susirinkimas bus atidėtas vienai valandai, o po to pravestas, neatsižvelgiant į susirinkusiųjų skaičių.

Visi prašomi būtinai dalyvauti.

Klubo valdyba

Pensininkų pobūvis

Birželio 7 d., sekmadienį, po pamaldų bažnyčioje, Bradfordo ir apylinkių lietuviai susirinko Vyties klube pensininkų pobūviui. Pagal tradiciją toks susibūrimas rengiamas kasmet. Dalyvavo 35 pensininkai. Tarp jų keli artėjantys prie 80 metų amžiaus slenksčio ir dar trys jau įpusėję devintą dešimtį. Kiti, anot amžininkų - jaunuoliai.

Stalai, papuošti gėlėmis ir žvakutėmis, puikavosi klubo moterų darbščių rankų pagamintais šiltais patiekalais su desertu ir kava. Pietaujantys buvo pavaišinti vynais ir stipresniais gėrimais.

Kan. V. Kamaitis savo žodyje su džiaugsmu pastebėjo, kad retai kur šio krašto lietuvių bendruomenėse susirenka toks nemažas būrys garbaus amžiaus tautiečių pasivaišinti, prisim-

inti jaunystės nuotrupas bei kartu draugiškai pabendrauti.

Vyties klubo pirm. I. Gerdžiūnienė padėkojo kanauninkui ir visiems susirinkusiems, o šeimininkėms ir padėjėjoms įteikė kiekvienai po rožių puokštę.

Besivaišinant buvo prisiminta Tėvynė, padainuota liaudies dainų. Vėliau iš salės persikelta į barą, kur toliau tęsėsi dainos, pritariant akordeonu mūsų mielai Julie Horwill.

Visas pobūvio išlaidas padengė Vyties klubas.

K. Kaktavičius

Pamaldos

Bradforde

Liepos 5 d., 12.30 val.

Derbyje - Bridge Gate

Kiekvieną 3-ią šeštadienį - 14.00 val.

Eccles

Liepos 12 d., 12.15 val.

Lietuvių sodyboje

Headley Park, Pickett's Hill, Bordon Hampshire GU35 8TE

Sekmadieniais 11.00 val.

Londonė, šv. Kazimiero bažnyčioje

21 The Oval, E2 9DT (rytinėje miesto dalyje, prie Hackney Road).

Telefonas: 0171 739 8735.

Pamaldos sekmadieniais: 9.00 val. lotyniškai ir angliškai, 11.00 val. tik lietuviškai. Šiokiadieniais šv. Mišios 8.00 val. ryte.

Artimiausia požeminė stotis - Bethnal Green, Central Line.

Manchesteryje

Birželio 28 d., 12.30 val.

Nottinghame - Židinyje

16 Hound Road, West Bridgford, Nottingham NG2 6AH. Telefonas: 0115 982 1892.

Pamaldos šiokiadieniais 8.00 val. ryte. Sekmadieniais - 11.15 val.

GUNNEL TRAVEL SERVICES LTD

Offer the following air-fares
to Vilnius

Lithuanian Airlines

from Heathrow

£250.00

(price reduction for pensioners, 6 months
valid ticket with free return date change)

Austrian Airlines

£255.00

SAS

from Manchester/Newcastle

£315.00

from Glasgow

£315.00

all above prices do not include Departure Tax
or Travel Insurance (not compulsory)

For further information and bookings, please contact

Gunnel Travel Service Ltd

45 Woodthorpe Road, Hadleigh, Suffolk IP7 5JB

Tel. 01473 828855 Fax. 01473 828866